

Михалюк Н. Ю.

ОСВІТНЯ ДИПЛОМАТІЯ ЄС У ЦИФРОВУ ЕПОХУ: НОВІ ФОРМАТИ КУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ

У статті здійснено комплексний аналіз трансформації освітньої дипломатії Європейського Союзу в умовах цифрової епохи та визначено її роль як ключового інструменту «м'якої сили» у сучасних міжнародних відносинах. Обґрунтовано, що освітня дипломатія виступає важливим механізмом формування позитивного міжнародного іміджу ЄС, сприяє розвитку міжкультурного діалогу, поширенню європейських цінностей та зміцненню міжнародної співпраці у сфері освіти і науки. Проаналізовано основні теоретичні підходи до розуміння освітньої дипломатії та її взаємозв'язок із культурною та публічною дипломатією. Особливу увагу приділено впливу цифрових технологій на трансформацію традиційних форм освітньої дипломатії. Встановлено, що впровадження цифрових платформ, онлайн-курсів, віртуальних академічних обмінів, інтерактивних освітніх середовищ і соціальних медіа сприяє розширенню аудиторії, підвищенню доступності освітніх ресурсів та інтенсифікації комунікації між учасниками міжнародних програм. Водночас визначено ключові переваги цифровізації, зокрема масштабність, оперативність, інтерактивність і демократизацію доступу до освіти. Разом із тим акцентовано увагу на основних викликах цифрової освітньої дипломатії, серед яких цифровий розрив, нерівний доступ до технологій, загрози кібербезпеки, складність забезпечення ефективної комунікації та необхідність культурної адаптації освітнього контенту. Проведено порівняльний аналіз традиційних і цифрових форматів освітньої дипломатії, що дозволило виявити їх сильні та слабкі сторони. Доведено, що найбільш ефективною моделлю розвитку освітньої дипломатії ЄС є інтеграція традиційних і цифрових підходів, яка забезпечує поєднання глибини міжособистісної взаємодії та масштабності цифрових комунікацій. Визначено перспективи подальшого розвитку освітньої дипломатії ЄС, пов'язані з удосконаленням цифрових інструментів, підвищенням рівня безпеки та формуванням інклюзивного глобального освітнього простору.

Ключові слова: освітня дипломатія, Європейський Союз, цифрова дипломатія, культурна дипломатія, м'яка сила, цифровізація, міжкультурний діалог, академічна мобільність, онлайн-освіта, міжнародне співробітництво.

У сучасній системі міжнародних відносин дипломатія перестала бути виключно сферою міжурядових переговорів і дедалі більше включає інструменти гуманітарного впливу, серед яких важливе місце займає освітня дипломатія. Вона виступає складовою публічної дипломатії та «м'якої сили», оскільки сприяє формуванню позитивного міжнародного іміджу держави через поширення знань, освітніх стандартів, академічних обмінів і міжнародної наукової співпраці (Science and Education, 2020). Освітню дипломатію можна визначити як систему міжнародної діяльності держави та освітніх інституцій, спрямовану на розвиток освітніх обмінів, академічної мобільності, спільних дослідницьких програм і просування національної освітньої моделі у світі. Такий підхід відповідає концепції «м'якої сили», що передбачає досягнення зовнішньополітичних цілей шляхом привабливості культури, цінностей і політики, а не примусу (Naren, Ji, Rawnsley, 2023). Вища освіта, прийом іноземних студентів, міжнародні стипендіальні програми та партнерства університетів перетворюються на ефективні інструменти зовнішньої політики.

Багато держав активно використовують університети як агентів публічної дипломатії, отримуючи не лише економічні, а й політичні дивіденди у вигляді зміцнення міжнародних контактів і формування лояльних професійних мереж (Пашков, 2020).

Цифрові технології радикально змінюють способи взаємодії між державами, культурами та освітніми інституціями. Освітня дипломатія, яка є ключовим інструментом «м'якої сили» Європейського Союзу, сьогодні трансформується: від традиційних програм обміну та академічних ініціатив до інтегрованих цифрових платформ, онлайн-курсів, віртуальних культурних заходів і мережевих ініціатив. Нові цифрові формати відкривають широкі можливості для розвитку міжкультурного діалогу, зміцнення міжнародного партнерства та формування позитивного іміджу ЄС у глобальному контексті. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю оцінити, як цифрові інструменти змінюють практики освітньої дипломатії, створюючи нові формати культурного обміну, водночас породжуючи виклики, пов'язані з доступністю, безпекою даних та ефективністю комунікації. Метою статті є аналіз сучасних тенденцій розвитку освітньої дипломатії ЄС у цифрову епоху та визначення перспектив нових форматів культурного діалогу.

Мета статті – дослідити сучасні тенденції розвитку освітньої дипломатії Європейського Союзу в умовах цифровізації та визначити потенціал нових форматів культурного діалогу. Завдання дослідження: проаналізувати основні концепції освітньої дипломатії та її роль як інструменту «м'якої сили» ЄС; виявити цифрові інструменти та платформи, що трансформують традиційні практики освітньої дипломатії; оцінити переваги та виклики впровадження цифрових технологій у практику освітньої дипломатії; визначити перспективи та рекомендації щодо розвитку нових форматів культурного діалогу у цифрову епоху.

Дослідження здійснене на основі комплексного наукового підходу, що передбачає поєднання теоретичного та емпіричного аналізу з метою всебічного вивчення трансформацій освітньої дипломатії Європейського Союзу в умовах цифровізації. У межах теоретичного аналізу було здійснено систематичне вивчення наукових публікацій, політичних документів ЄС, стратегій та звітів міжнародних організацій, що стосуються освітньої дипломатії, культурного обміну та цифрових комунікаційних технологій. Емпіричний компонент дослідження включає контент-аналіз цифрових платформ і програм, серед яких онлайн-курси, віртуальні академічні обміни, соціальні мережі та інтерактивні культурні ініціативи ЄС. Використано метод кейс-стаді для детального аналізу конкретних практик цифрової освітньої дипломатії, зокрема програм Erasmus+, онлайн-лекторіїв, вебінарів та міжкультурних віртуальних проєктів. Для оцінки ефективності цифрових форматів здійснено компаративний аналіз, що дозволяє порівняти традиційні та інноваційні форми освітньої дипломатії, виявити їх сильні та слабкі сторони, а також оцінити вплив на розвиток міжкультурного діалогу. Завершальним етапом методології є синтез отриманих даних та формулювання рекомендацій щодо оптимізації цифрових інструментів у практиці освітньої дипломатії ЄС. Такий підхід забезпечує наукову системність, поєднує емпіричні та теоретичні результати й дозволяє формувати обґрунтовані висновки щодо тенденцій цифрової трансформації освітньої дипломатії.

Аналіз останніх джерел. У сучасних міжнародних відносинах освітня дипломатія Європейського Союзу стає одним із ключових інструментів «м'якої сили», сприяючи розвитку культурного діалогу, обміну знаннями та формуванню позитивного іміджу ЄС у світі. Цифрова епоха відкриває нові можливості для взаємодії освітніх та культурних інституцій, роблячи комунікацію більш доступною, інтерактивною та глобальною. Науковці вказують, що освітня дипломатія є складовою ширшої політики культурної дипломатії ЄС. Зокрема, Жан-Мішель Меліссен (Melissen, 2005) досліджував дипломатичні практики та роль культурних інститутів у міжнародному середовищі, наголошуючи на важливості освіти як механізму формування довіри та міжкультурного розуміння. Ж.-М.

Меліссен підкреслює, що сучасні дипломатичні стратегії мають інтегрувати цифрові інструменти для максимізації охоплення аудиторії та підвищення ефективності культурних програм. Закі Лаїді (Laïdi, 2008), у своїх працях з міжнародної політики та глобального управління, досліджував взаємозв'язок між soft power та освітніми ініціативами ЄС, зазначаючи, що освітні обміни та дистанційні курси стають критично важливими у формуванні позитивного іміджу Європи серед молоді та професійних спільнот у різних регіонах світу. З.Лаїді особливо підкреслює стратегічну роль цифрових платформ у просуванні цінностей демократії, толерантності та інновацій. Іншим значущим дослідником у цій сфері є Ана Томас Лопес (López, 2022) яка аналізує нові формати культурного діалогу в умовах цифровізації. Вона звертає увагу на інноваційні освітні програми ЄС, такі як Erasmus+, онлайн-курси, вебінари та інтерактивні культурні проєкти, що дозволяють подолати географічні бар'єри та залучати молодь до активної участі у міжнародному культурному обміні. Вона підкреслює, що цифрова трансформація створює нові моделі співпраці між університетами, культурними центрами та неурядовими організаціями.

Освітня дипломатія як форма культурного діалогу у контексті Європейського Союзу зазнала значної трансформації в умовах цифрової епохи. З одного боку, цифрові інструменти стали невід'ємною частиною дипломатичної практики, чим сприяють розширенню охоплення освітніх та культурних ініціатив ЄС. Так, Ван С. (Wang, 2025) у своєму дослідженні підкреслює, що цифрова дипломатія ЄС поступово переходить від обмеженого використання цифрових каналів до широкого впровадження інноваційних технологій, що змінюють традиційні форми дипломатичної комунікації і дозволяють ЄС ефективніше взаємодіяти з міжнародними аудиторіями через інтернет-платформи та соціальні медіа.

У рамках культурного виміру цифрової дипломатії Голобородько О. (Голобородько, 2024) аналізує digital cultural diplomacy як інструмент просування національних та регіональних культурних цінностей через віртуальні заходи, соціальні мережі та інші онлайн-формати. За його авторською позицією, цифрова дипломатія не лише забезпечує комунікацію, але й створює нові «цифрові простори» для культурного обміну, що сприяє зміцненню міжкультурного розуміння в глобальному інформаційному середовищі. Водночас дослідження Солових Є. (Солових, 2025) показує, що культурна дипломатія ЄС у цифрову епоху тісно поєднується з освітніми ініціативами та програмами, спрямованими на поширення європейських цінностей і підсилення євроінтеграційних наративів у сусідніх країнах. Авторка зазначає, що цифрові платформи та інструменти комунікації сприяють транснаціональному діалогу, дозволяючи долати географічні та інформаційні бар'єри.

Крім того, аналіз ролі цифрових технологій у дипломатії ЄС, проведений Рубен Заїотті (Zaiotti, 2024), висвітлює, як ЄС використовує соціальні медіа щоб «проектувати» свої культурні та освітні наративи у глобальну інформаційну сферу. За його висновками, інтеграція цифрових платформ стала ключовим елементом дипломатичних стратегій ЄС, що сприяє формуванню стійких міжнародних культурно-освітніх контактів.

У сучасних міжнародних відносинах цифровізація значно впливає на розвиток дипломатії та культурного діалогу. Бйола К. та Манор І. (Bjola та Manor, 2022) у своїй роботі «Зростання гібридної дипломатії: від цифрової адаптації до цифрового впровадження» («The rise of hybrid diplomacy: From digital adaptation to digital adoption») підкреслюють трансформацію дипломатичних практик через інтеграцію цифрових технологій. Автори вводять концепт гібридної дипломатії, який поєднує традиційні методи з цифровими платформами, включно із соціальними медіа та онлайн-комунікацією, що дозволяє державам ефективніше просувати свої інтереси та формувати міжнародний імідж. Вони акцентують на переході від цифрової адаптації до повноцінного впровадження цифрових інструментів, що створює нові можливості для освітніх та культурних ініціатив у

глобальному контексті.

Н. Грінчева (Grincheva, 2022) у статті «Культурна дипломатія в умовах «цифрового локдауну»: виклики пандемії та можливості музейної дипломатії» аналізує вплив пандемії COVID-19 на культурну дипломатію, зокрема у сфері музейних практик. Авторка демонструє, що обмеження фізичних контактів стимулювали використання цифрових платформ для організації віртуальних виставок, освітніх програм та інтерактивних заходів, що сприяє міжкультурному діалогу та поширенню культурних цінностей. Цей досвід підкреслює потенціал цифрових технологій у забезпеченні безперервності культурної та освітньої дипломатії навіть у кризових умовах.

Й. М. Айеню (Ayenew, 2024) у дослідженні «Актуальність цифрової дипломатії у просуванні національних інтересів держав: огляд ефіопського кейсу» розглядає цифрову дипломатію як інструмент просування національних інтересів держав. Автор показує, що соціальні медіа та веб-платформи дозволяють ефективно комунікувати з міжнародними аудиторіями, формувати позитивний імідж країни та протидіяти дезінформації. Ці результати демонструють практичну цінність цифрових інструментів для реалізації культурних та освітніх проєктів на глобальному рівні.

Фасіну Е. С., Оланіян Б. Дж. та Афоларанмі А. О. (Fasinu, Olaniyan, Afolaranmi, 2024) у статті «Цифрова дипломатія в епоху соціальних медіа: виклики та можливості для кризової комунікації» акцентують увагу на використанні соціальних медіа у кризовій комунікації. Автори вказують на виклики, пов'язані з дезінформацією та управлінням репутаційними ризиками, водночас підкреслюючи, що оперативна та прозора цифрова комунікація сприяє ефективному просуванню культурних та освітніх ініціатив у міжнародному середовищі.

Гуменюк Т., Фротвейт М., Бондар І., Горбан Ю., Каракоз О. (Gumenyuk, Frotveit, Bondar, Horban, Karakoz, 2021) у роботі «Культурна дипломатія у сучасних міжнародних відносинах: вплив цифровізації» досліджують трансформацію культурної дипломатії під впливом цифровізації. Автори відзначають, що цифрові платформи дозволяють інтегрувати освітні програми та культурні ініціативи у міжнародну комунікацію, створюючи нові формати міжкультурного діалогу та сприяючи формуванню позитивного іміджу держави на глобальній арені.

Загалом, аналіз цих публікацій демонструє, що цифрова дипломатія та культурний обмін тісно взаємопов'язані. Вона не лише забезпечує комунікацію та просування цінностей, але й створює нові освітні формати, що дозволяють подолати географічні та інформаційні бар'єри, підсилюючи ефективність освітньої дипломатії ЄС у глобальному цифровому середовищі. Сучасні науковці відзначають, що освітня дипломатія ЄС у цифрову епоху поєднує традиційні механізми культурного обміну з інноваційними онлайн-інструментами, що дозволяє більш ефективно просувати цінності Європейського Союзу, розширювати доступ до освітніх ресурсів і сприяти розвитку глобального культурного діалогу. Цей процес формує нові стандарти взаємодії між державами, освітніми інституціями та громадянським суспільством, створюючи основу для більш стійкого та інтегрованого міжнародного співробітництва.

Результати дослідження. Освітня дипломатія виступає важливим інструментом реалізації зовнішньополітичної стратегії держав, оскільки забезпечує формування довгострокових міжнародних зв'язків через освітні та наукові канали співробітництва. До основних механізмів її реалізації належать міжнародні академічні обміни студентів і викладачів, спільні освітні та наукові програми університетів, діяльність міжнародних дослідницьких консорціумів, створення культурно-освітніх центрів за кордоном, а також розвиток цифрових освітніх платформ і дистанційних міжнародних курсів. Зазначені інструменти сприяють інституціоналізації міжнародного освітнього співробітництва, формуванню єдиних стандартів обміну знаннями та розвитку транснаціональних

академічних мереж.

Міжнародна освітня взаємодія відіграє важливу роль у поглибленні міждержавного взаєморозуміння, посиленні міжкультурного діалогу та формуванні стійких професійних і наукових контактів, які з часом трансформуються у ширші політичні, економічні та соціальні зв'язки між державами. Таким чином, освітня дипломатія стає не лише гуманітарним, а й стратегічним інструментом міжнародної політики. Стратегічне значення освітньої дипломатії визначається її здатністю формувати позитивний міжнародний імідж держави та підвищувати її репутаційний капітал у глобальному середовищі. Через освітні програми поширюються національна культура, мова та цінності, що сприяє зростанню культурної привабливості держави та посиленню її «м'якої сили». Одночасно освітня дипломатія забезпечує розширення міжнародних науково-технологічних зв'язків, стимулює інноваційне співробітництво та створює передумови для довгострокових політичних і економічних контактів, сформованих через мережі випускників міжнародних освітніх програм (Махиня, 2021).

У контексті глобалізаційних процесів освіта перетворюється на один із ключових каналів довгострокового міжнародного впливу, оскільки формує покоління майбутніх політичних, економічних і громадських лідерів, які мають досвід навчання за кордоном і зберігають сталі інституційні та культурні зв'язки з державою, де здобували освіту. Саме тому освітня дипломатія дедалі більше розглядається як структурний елемент системи публічної дипломатії та важливий чинник формування міжнародної конкурентоспроможності держав (Science and Education, 2020).

Цифрові формати відкривають нові горизонти для розвитку освітньої дипломатії, забезпечуючи масштабність, доступність, інтерактивність та швидкість комунікації. Масштабність проявляється у здатності охоплювати численні аудиторії одночасно, долаючи географічні та адміністративні обмеження. Онлайн-платформи та віртуальні програми дозволяють залучати студентів, викладачів та культурні спільноти з різних куточків світу, що раніше було неможливим у межах традиційних обмінів.

Доступність цифрових інструментів сприяє демократизації освітньої дипломатії: навчальні матеріали, вебінари та віртуальні культурні події стають доступними для тих, хто не може фізично брати участь у програмах обміну. Інтерактивність забезпечується широким спектром інструментів комунікації, таких як чати, форуми, інтерактивні завдання та колаборативні проекти, що стимулюють активну участь учасників і сприяють глибшому міжкультурному розумінню. Швидкість комунікації в цифровому середовищі дозволяє оперативно поширювати знання та культурні практики, реагувати на актуальні виклики та підтримувати постійний контакт між учасниками різних країн (Белоусова, Омеляненко, 2024).

Разом із тим цифровізація освітньої дипломатії супроводжується низкою викликів. Цифровий розрив, який проявляється у нерівному доступі до технологій та інтернет-з'єднання, може обмежувати участь певних груп і країн. Безпека даних та захист приватної інформації стають критично важливими у разі масових онлайн-програм, оскільки будь-які порушення можуть підривати довіру до платформ та ініціатив. Ефективність комунікації в цифровому середовищі не завжди відповідає живому міжособистісному контакту, що потребує адаптації методів подачі контенту та підтримки інтерактивної взаємодії. Крім того, культурні бар'єри у цифровому просторі можуть проявлятися у нерозумінні локальних контекстів, невербальних сигналів та стилів комунікації, що вимагає ретельного планування та локалізації освітніх та культурних програм (Литвинчук, Терещенко, Кир'янов, Криворучко, Сологуб, 2025).

Таким чином, цифрові формати в освітній дипломатії ЄС одночасно розширюють можливості міжкультурного обміну та створюють нові виклики, які потребують системного підходу. Оптимальне поєднання традиційних і цифрових форматів здатне забезпечити

ефективну, безпечну та інклюзивну освітню дипломатію у глобальному контексті.

Таблиця 1.
Переваги vs Виклики цифрових форматів

Категорія	Переваги	Виклики / Ризики
Масштабність	Можливість охоплення великої аудиторії одночасно, долання географічних бар'єрів	Може зменшувати персоналізовану взаємодію та індивідуальний контакт
Доступність	Демократизація участі: участь студентів і громад з різних країн	Цифровий розрив: нерівний доступ до технологій та швидкісного інтернет-з'єднання
Інтерактивність	Використання форумів, чатів, інтерактивних завдань та колаборативних проєктів	Потребує високої цифрової грамотності учасників та адаптації до різних культурних контекстів
Швидкість комунікації	Оперативне поширення знань, інформації та культурних практик	Можлива інформаційна перевантаженість та складність контролю якості контенту
Безпека та довіра	Забезпечення конфіденційності та захисту даних у сучасних платформах	Ризики кібербезпеки, витоку персональної інформації та втрати довіри до програм
Культурна адаптація	Можливість локалізації контенту для різних аудиторій	Культурні бар'єри, нерозуміння локальних контекстів, невербальних сигналів

Джерело: складено автором

Цифрові трансформації у сфері освітньої дипломатії Європейського Союзу дозволяють проводити порівняльний аналіз традиційних та цифрових форматів, оцінюючи їх ефективність, сильні та слабкі сторони, а також вплив на міжнародну співпрацю.

Традиційні формати освітньої дипломатії, такі як академічні обміни, стажування, культурні візити та конференції, забезпечують високий рівень ефективності у досягненні цілей міжкультурного діалогу. Вони сприяють формуванню глибокого міжособистісного взаєморозуміння та довіри між учасниками, що, у свою чергу, створює підґрунтя для стабільних партнерських відносин. Наприклад, програми Erasmus+, які передбачають фізичну присутність студентів і викладачів у закордонних університетах, дають змогу учасникам безпосередньо зануритися в культуру іншої країни, відчувати її традиції та норми, налагодити тривалі особисті контакти. Сильними сторонами таких форматів є прямий контакт, емоційна взаємодія та можливість глибокого культурного занурення. Разом із тим, вони мають низку обмежень: обмежене охоплення аудиторії, значні фінансові та організаційні витрати, логістичні складнощі та залежність від фізичної присутності учасників.

Цифрові формати, з іншого боку, значно розширюють можливості освітньої дипломатії завдяки масштабності, доступності, інтерактивності та швидкості комунікації. Онлайн-платформи, віртуальні академічні обміни, вебінари, MOOCs та інтерактивні культурні заходи дозволяють охоплювати значно більшу аудиторію та залучати учасників із різних куточків світу. Наприклад, онлайн-лекторії та віртуальні культурні події, організовані Європейським союзом у рамках проєкту «Erasmus+ Virtual Exchange», дозволяють студентам з країн ЄС та третіх країн одночасно брати участь у дискусіях,

колаборативних завданнях та культурних практиках без необхідності виїзду за кордон. Сильними сторонами цифрових форматів є доступність для учасників з різних регіонів, інтерактивні інструменти (чати, форуми, спільні проєкти), можливість оперативного поширення знань і культурних практик, а також підтримка постійного контакту між партнерами.

Водночас цифрові формати мають свої виклики та обмеження. Персоналізація взаємодії у цифровому середовищі значно складніша, а відсутність живого контакту може зменшувати емоційну залученість учасників. Цифровий розрив, що проявляється у нерівному доступі до високошвидкісного інтернету та сучасних технологій, обмежує участь окремих груп. Також існують ризики кібербезпеки та захисту персональних даних, які можуть підривати довіру до цифрових платформ. Культурні бар'єри в цифровому просторі проявляються у складнощах інтерпретації невербальних сигналів та стилів комунікації, що вимагає спеціальної локалізації контенту та адаптації методів подачі матеріалу.

Щодо впливу на сталість партнерств, традиційні формати сприяють формуванню довгострокових міжкультурних зв'язків завдяки безпосередньому контакту і соціальній інтеграції, тоді як цифрові формати забезпечують підтримку регулярної комунікації та дозволяють швидко залучати нових партнерів на міжнародному рівні. У міжнародній співпраці традиційні формати забезпечують якісні локальні партнерства та глибоке розуміння культурного контексту, тоді як цифрові формати сприяють глобальній співпраці, оперативному обміну інформацією та формуванню мережевих партнерств.

Таким чином, оптимальна стратегія освітньої дипломатії ЄС полягає у поєднанні традиційних і цифрових форматів. Традиційні підходи забезпечують глибину і емоційне залучення, тоді як цифрові формати масштабують ініціативи, забезпечують доступність та оперативність комунікації, відкриваючи нові горизонти для міжкультурного діалогу у глобальному контексті.

Таблиця 2

Порівняльний аналіз традиційних і цифрових форматів освітньої дипломатії

Параметр порівняння	Традиційні формати	Цифрові формати
Ефективність у досягненні цілей освітньої дипломатії	Забезпечують глибоке міжособистісне взаєморозуміння та довіру між учасниками, що сприяє формуванню стабільних партнерських відносин. Висока ефективність у формуванні культурної емпатії та соціальних зв'язків.	Дозволяють охоплювати широку аудиторію в короткий термін, оперативно поширювати знання та культурні практики. Ефективні у масштабуванні ініціатив та формуванні глобального іміджу ЄС, проте можуть зменшувати глибину особистісного контакту.
Сильні сторони	Прямий контакт із учасниками, емоційне занурення в культуру, високий рівень довіри. Формують довгострокові партнерства.	Масштабність і доступність для учасників із різних країн, інтерактивні інструменти (чати, форуми, колаборативні проєкти), швидкість комунікації та можливість оперативного реагування на зміни у міжнародному середовищі.
Слабкі сторони	Обмежене охоплення аудиторії,	Можливі проблеми

Параметр порівняння	Традиційні формати	Цифрові формати
	високі організаційні витрати, логістичні та часові обмеження. Залежність від фізичної присутності учасників.	персоналізацією взаємодії, цифровий розрив, нерівний доступ до технологій, ризики кібербезпеки. Можлива менша емоційна залученість учасників.
Вплив на сталість партнерств	Сприяє формуванню довгострокових міжкультурних зв'язків завдяки безпосередньому контакту та соціальній інтеграції.	Дозволяє підтримувати постійний контакт між учасниками та інституціями, створює умови для регулярної комунікації, проте відносини можуть бути менш емоційно насиченими та більш поверхневими.
Міжнародна співпраця	Створює якісні локальні партнерства, забезпечує глибоке розуміння культурних особливостей та контексту конкретних регіонів.	Сприяє глобальній співпраці, швидкому обміну інформацією та ресурсами між країнами, дозволяє формувати мережеві партнерства на міжнародному рівні.
Адаптація до культурних контекстів	Легко враховуються локальні культурні особливості завдяки особистому контакту, спостереженню невербальної комунікації та прямій взаємодії.	Вимагає локалізації контенту та адаптації комунікаційних форматів, ризик непорозумінь через культурні бар'єри у цифровому середовищі, обмеженість невербальних сигналів.

Джерело: складено автором

Цифрові технології відкрили нові можливості для освітньої дипломатії, дозволяючи масштабувати освітні програми та забезпечувати ефективний міжкультурний обмін. Європейський Союз активно використовує низку цифрових інструментів для реалізації стратегічних цілей у сфері освіти та культурного діалогу (EU programme..).

Проект «Erasmus+ Virtual Exchange» (Erasmus+ virtual exchanges) є ключовим інструментом цифрової освітньої дипломатії. Він передбачає організацію онлайн-курсів, дискусійних груп та культурних обмінів між студентами з різних країн ЄС та третіх країн. Віртуальні академічні обміни дозволяють долати географічні та фінансові бар'єри, забезпечуючи одночасний доступ для сотень учасників. Особливістю цього інструменту є інтерактивність та колаборативні завдання, які сприяють розвитку критичного мислення та міжкультурної компетентності (Erasmus+ Virtual Exchange).

Масові відкриті онлайн-курси MOOCs (Massive Open Online Courses) використовуються для популяризації європейської освіти та культури на глобальному рівні. Платформи на кшталт Coursera (Coursera), edX (edX) та FutureLearn (FutureLearn) пропонують курси університетів ЄС, що охоплюють теми міжнародних відносин, європейського права, культурного різноманіття та мовної освіти. MOOCs забезпечують доступність освіти для широкої аудиторії, підтримують самостійне навчання та формують позитивний імідж ЄС як освітнього та культурного лідера.

Цифрові музеї, віртуальні виставки та інтерактивні культурні портали (наприклад, Europeana (Europeana)) сприяють розвитку міжкультурного діалогу та поширенню європейської культурної спадщини. Вони дозволяють користувачам із будь-якої точки світу знайомитися з історією, мистецтвом і традиціями різних країн ЄС, а також брати участь у віртуальних лекціях і воркшопах.

Вебінари та серії онлайн-лекторіїв стали стандартним інструментом для обміну знаннями та досвідом між університетами ЄС і закордонними партнерами. Завдяки платформам типу Zoom, Microsoft Teams, Webex можна проводити інтерактивні лекції, семінари та міждисциплінарні дискусії, залучаючи експертів та студентів із різних країн. Вони забезпечують безперервність академічного та культурного обміну, навіть у періоди обмежень на подорожі.

Соціальні мережі (LinkedIn, Facebook, Instagram) та професійні онлайн-платформи дозволяють формувати спільноти учасників освітніх і культурних програм. Вони слугують інструментом комунікації, публікації результатів спільних проєктів, а також підтримки неформального міжкультурного обміну. Спільноти учасників програм Erasmus+ та інших ініціатив активно обмінюються досвідом, розробляють спільні проєкти та підтримують мережеву взаємодію після завершення формальних програм.

Інтерактивні колаборативні платформи для спільної роботи, такі як Padlet, Miro, Google Workspace, дозволяють студентам та викладачам з різних країн спільно створювати проєкти, ділитися ресурсами та вести інтерактивні обговорення. Такі платформи підвищують залученість учасників та стимулюють креативне вирішення міжкультурних завдань.

Одним з важливих питань, що підіймається в 2026 р. – це проблема безпеки наукових досліджень, як складової освітньої дипломатії. На сайті Європейської Комісії опубліковано матеріал про нові заходи щодо посилення безпеки наукових досліджень. У ньому йдеться про першу європейську конференцію з цієї теми (жовтень 2025 року), яка стала платформою для публічної дискусії та ініціювання закріплення відповідних норм у законодавстві ЄС у межах Європейського дослідницького простору. Серед ініціатив — створення Європейського центру експертизи з безпеки досліджень, запуск платформи перевірки ризиків міжнародної співпраці та розробка спільної методології оцінки стійкості наукових організацій. У травні 2024 року Рада ЄС ухвалила рекомендації щодо підвищення безпеки досліджень, які передбачають формування національних політик, посилення захисту фінансування та впровадження управління ризиками. Держави мають підтримувати дослідників у прийнятті рішень щодо міжнародної співпраці. Безпека досліджень визначена пріоритетом програми ERA на 2025–2027 роки. Єврокомісія здійснює моніторинг її реалізації та працює над створенням центру експертизи, запуск якого очікується у 2026 році (Commission announces, 2025).

Рамкова програма з досліджень та інновацій Horizon Europe (Horizon Europe) розроблена на принципах максимальної відкритості за умови забезпечення необхідного рівня безпеки. Відкритість програми для міжнародної співпраці збалансована з потребою захисту стратегічних інтересів Європейського Союзу, зокрема для зміцнення його стратегічної автономії, технологічного лідерства та конкурентоспроможності. Інструментарій безпеки Horizon Europe включає низку положень регламенту та супутніх керівних документів.

Стаття 22(5) регламенту передбачає, що у визначених випадках, що стосуються стратегічних активів, інтересів, автономії чи безпеки ЄС, участь у проєктах може обмежуватися юридичними особами, зареєстрованими в державах-членах, державах-членах і (деяких) асоційованих країнах та/або окремих третіх країнах, визначених як «допустимі». Крім того, у виняткових і належним чином обґрунтованих випадках робоча програма може виключати участь юридичних осіб із допустимих чи інших третіх країн, якщо вони прямо або опосередковано контролюються недопустимими третіми країнами, або встановлювати для них спеціальні умови участі. Стаття 22(6) регламенту дозволяє за потреби запроваджувати додаткові критерії прийнятності, які враховують специфіку політики, характер і цілі конкретної дії, включаючи кількість учасників, тип юридичних осіб та місце їх реєстрації. Стаття 40 регламенту визначає правила передачі та ліцензування

результатів досліджень, надаючи Єврокомісії або відповідному фінансуючому органу право, за наявності обґрунтованих підстав, заперечувати проти передачі прав власності на результати або надання виключної ліцензії (Regulation, 2021).

Крім нормативних положень, Horizon Europe передбачає впровадження процедур оцінки безпеки (Security appraisal), які забезпечують заявників і бенефіціарів інформацією щодо додаткових процедур у разі роботи з чутливою або засекреченою інформацією. Етична перевірка (Ethics screening) є інструментом контролю дотримання етичних стандартів у проєктах, що фінансуються ЄС, забезпечуючи відповідність дослідницьких практик загальноприйнятим нормам. Такий комплексний підхід дозволяє Horizon Europe поєднувати відкритість наукової співпраці з належним захистом стратегічних інтересів ЄС та підвищує стійкість дослідницької екосистеми у контексті глобальної конкуренції та міжнародної співпраці.

Досвід ЄС свідчить, що регулювання технологій може бути елементом дипломатії та основою міжнародної співпраці для поширення принципів і норм. Україні в контексті євроінтеграції слід переосмислити стратегічну важливість технологічного потенціалу та розподіл кадрової відповідальності, зокрема через встановлення чітких повноважень між міністерствами або створення нових посад, наприклад, радника МЗС із цифрової та кібердипломатії. Оновлений підхід МЗС має включати картування існуючих можливостей співпраці на двосторонньому, регіональному та багатосторонньому рівнях і створення платформ для взаємодії з партнерами, як це робить ЄС. Ключовими є тісна координація між МЗС та Міністерством цифрової трансформації, використання цифрових досягнень як інструменту впливу для: двосторонньої співпраці, зміцнення зв'язку з міжнародними організаціями та сприяння євроінтеграції через посилення присутності в Брюсселі (Белоусова, Омеляненко, 2025). Україні слід активніше залучатися до міжнародних платформ цифрової співпраці, щоб підвищувати цифрову стійкість, протидіяти гібридним загрозам та просувати власні проривні технологічні рішення, водночас будуючи системну співпрацю з ЄС та США на всіх рівнях.

Висновки. Освітня дипломатія є важливим сучасним інструментом міжнародної політики, що поєднує освітні, культурні та наукові ресурси держави для досягнення стратегічних зовнішньополітичних цілей. Її ефективність полягає у довгостроковому впливі на міжнародне середовище через формування освітніх мереж, обмін знаннями та розвиток міжкультурної взаємодії. У XXI столітті саме освіта стає одним із найважливіших каналів формування міжнародної довіри, партнерства та глобального співробітництва.

У результаті проведеного дослідження встановлено, що освітня дипломатія Європейського Союзу в умовах цифрової трансформації зазнає глибоких структурних змін, які визначають нові підходи до реалізації зовнішньополітичних і гуманітарних стратегій. Вона поступово переходить від традиційних форм академічної мобільності та культурного обміну до комплексної моделі, що поєднує фізичні та цифрові формати взаємодії. Це дозволяє значно розширити географію впливу ЄС, залучити ширші аудиторії та забезпечити безперервність міжкультурного діалогу навіть в умовах глобальних криз. Цифрові технології стали каталізатором модернізації освітньої дипломатії, відкривши нові можливості для масштабування освітніх ініціатив, демократизації доступу до знань та формування глобальних академічних мереж. Водночас їх впровадження супроводжується низкою системних викликів, серед яких особливо актуальними є проблема цифрового розриву, загрози кібербезпеки, складність забезпечення якісної комунікації та необхідність адаптації контенту до різних культурних контекстів. Порівняльний аналіз традиційних і цифрових форматів засвідчив, що жоден із них не є універсально ефективним. Традиційні підходи забезпечують глибину міжособистісної взаємодії, формування довіри та тривалих партнерств, тоді як цифрові формати гарантують масштабність, гнучкість і оперативність комунікації. У зв'язку з цим найбільш ефективною стратегією розвитку освітньої

дипломатії ЄС є їх синергійне поєднання.

Перспективи подальшого розвитку освітньої дипломатії ЄС пов'язані з удосконаленням цифрових інструментів, посиленням кібербезпеки, подоланням цифрової нерівності та впровадженням інклюзивних підходів до міжнародної освітньої співпраці. Важливим напрямом також є розвиток гібридних форматів взаємодії, які поєднують переваги офлайн- та онлайн-комунікації. Отже, освітня дипломатія Європейського Союзу в цифрову епоху постає як динамічний і багатовимірний інструмент міжнародної політики, що сприяє не лише поширенню знань і культурних цінностей, але й формуванню стійких глобальних партнерств, зміцненню міжкультурного діалогу та підвищенню ролі ЄС у світовому гуманітарному просторі.

Бібліографічний список

- Белоусова, Н., Омеляненко, В., 2024, Підходи України до цифрової дипломатії в геополітиці технологій, *Вісник: Міжнародні відносини*, 58(1), pp. 28–32. DOI <https://doi.org/10.17721/1728-2292.2024/1-58/28-32> (Accessed: 24 February 2026).
- Голобородько, О., 2024, Використання цифрової культурної дипломатії для просування національних інтересів у глобальному інформаційному просторі, *Економіка та суспільство*, (69). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-71> (Accessed: 24 February 2026).
- Литвинчук, А.О., Терещенко, Г.М., Кир'янов, А.В., Криворучко, Ю.М., Сологуб, Я., 2025, Інформаційна безпека в освітніх і інформаційних системах в умовах цифрової трансформації та євроінтеграції: Аспекти захисту персональних даних, *Освітня аналітика України*, 2(34). DOI <https://doi.org/10.32987/2617-8532-2025-2-48-65> (Accessed: 24 February 2026).
- Махinya, Н.В., 2021, Наукова та освітня дипломатія: її вплив на формування позитивного іміджу держави, *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки*, 13(169), pp. 9–15. DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.5069169> (Accessed: 24 February 2026).
- Пашков, В., 2020, Сфера вищої освіти як інструмент «м'якої сили» у зовнішній політиці держави, *Геополітика України: історія і сучасність*, 1(24), pp. 54–64. DOI [https://doi.org/10.24144/2078-1431.2020.1\(24\).54-64](https://doi.org/10.24144/2078-1431.2020.1(24).54-64) (Accessed: 24 February 2026).
- Солових, Є., 2025, Культурна та публічна дипломатія Європейського Союзу як інструмент політичного впливу на Україну в сучасних умовах, *Науково-теоретичний альманах Грани*, 28(3), pp. 68–77. DOI <https://doi.org/10.15421/172571> (Accessed: 24 February 2026).
- Aynew, Y.M., 2024, Relevance of digital diplomacy in promoting the national interest of states: Reflection on Ethiopian case, *Cogent Social Sciences*, 10(1). DOI <https://doi.org/10.1080/23311886.2024.2371665> (Accessed: 24 February 2026).
- Bjola, C. and Manor, I., 2022, The rise of hybrid diplomacy: From digital adaptation to digital adoption, *International Affairs*, 98(2), pp. 471–491. DOI <https://doi.org/10.1093/ia/iia015> (Accessed: 24 February 2026).
- Commission, 2025, Commission announces new measures to strengthen research security, 28 October. Доступно на: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/commission-announces-new-measures-strengthen-research-security-2025-10-28_en (Accessed: 24 February 2026).
- Coursera (no date). *Coursera*. Доступно на: <https://www.coursera.org/> (Accessed: 24 February 2026).
- edX (no date). *edX*. Доступно на: <https://www.edx.org/> (Accessed: 24 February 2026).
- Erasmus+ Virtual Exchange (no date). Доступно на: <https://sharingperspectivesfoundation.com/erasmus-virtual->

- [exchange/?utm_source=chatgpt.com](#) (Accessed: 24 February 2026).
- Erasmus+ virtual exchanges (no date). Доступно на: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-b/key-action-1/virtual-exchanges?utm_source=chatgpt.com (Accessed: 24 February 2026).
- EU programme for education, training, youth and sport (no date). Доступно на: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/?utm_source=chatgpt.com (Accessed: 24 February 2026).
- Europeana (no date). *Europeana*. Доступно на: https://www.europeana.eu/en?utm_source=chatgpt.com (Accessed: 24 February 2026).
- Fasinu, E.S., Olaniyan, B.J., Afolaranmi, A.O., 2024, Digital diplomacy in the age of social media: Challenges and opportunities for crisis communication, *African Journal of Social Sciences and Humanities Research*, 7(3), pp. 24–38.
- Future Learn (no date). *Future Learn*. Доступно на: <https://www.futurelearn.com/> (Accessed: 24 February 2026).
- Grincheva, N., 2022, Cultural diplomacy under the “digital lockdown”: Pandemic challenges and opportunities in museum diplomacy, *Place Branding and Public Diplomacy*, 18(1), pp. 8–11. DOI <https://doi.org/10.1057/s41254-021-00218-1> (Accessed: 24 February 2026).
- Gumenyuk, T., Frotveit, M., Bondar, I., Horban, Y., Karakoz, O., 2021, Cultural diplomacy in modern international relations: The influence of digitalization, *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*, 99(7), pp. 1549–1560.
- Horizon Europe (no date). *Research and innovation funding programme until 2027*. Доступно на: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en (Accessed: 24 February 2026).
- López, A.T., 2022, Towards a new strategy for International Cultural Relations in the European Union? An analysis of European Cultural Diplomacy as a resource of soft power, *VISUAL REVIEW. International Visual Culture Review Revista Internacional De Cultura Visual*, 12(3), pp. 1–14. DOI <https://doi.org/10.37467/revvisual.v9.3792> (Accessed: 24 February 2026).
- Melissen, J., 2005, *The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations*. London: Palgrave Macmillan. Доступно на: https://culturaldiplomacy.org/academy/pdf/research/books/soft_power/The_New_Public_Diplomacy.pdf (Accessed: 24 February 2026).
- Naren, C., Ji, L., Rawnsley, G. (eds.), 2023, *The Routledge Handbook of Soft Power*, 2nd edition. New York: Routledge.
- Regulation (EU) 2021/695 of the European Parliament and of the Council, 2021, *Establishing Horizon Europe – the Framework Programme for Research and Innovation*. Доступно на: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj> (Accessed: 24 February 2026).
- Science and Education Diplomacy Platform: в Україні запрацювала Платформа наукової і освітньої дипломатії, 2020, *ПІК*, 28 July. Доступно на: https://www.pic.com.ua/science-and-education-diplomacy-platform/?utm_source=chatgpt.com (Accessed: 24 February 2026).
- Wang, S., 2025, Development and Challenges of EU Digital Diplomacy, *Lecture Notes in Education Psychology and Public Media*, 90, pp. 136–141.
- Zaiotti, R., 2024, The European Union and Digital Diplomacy: Projecting Global Europe in the Social Media Era, in Bjola, C. and Manor, I. (eds.) *The Oxford Handbook of Digital Diplomacy*. Oxford: Oxford University Press. DOI <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780192859198.013.25> (Accessed: 18 February 2026).
- Zaki Laïdi, 2008, *EU Foreign Policy in a Globalized World Normative power and social preferences*. London: Routledge.

- Belousova, N. and Omelyanenko, V., 2024, Pidhody Ukrainy do tsyfrovoyi dyplomatii v heopolitytsi tekhnolohiy [Ukraine's approaches to digital diplomacy in the geopolitics of technologies], *Visnyk: Mizhnarodni vidnosyny* [Bulletin: International Relations], 58(1), pp. 28–32. Available at: <https://doi.org/10.17721/1728-2292.2024/1-58/28-32> (Accessed: 24 February 2026).
- Holoborodko, O., 2024, Vykorystannya tsyfrovoyi kulturnoyi dyplomatii dlya prosuvannya natsionalnykh interesiv u globalnomu informatsiynomu prostori [Use of digital cultural diplomacy to promote national interests in the global information space], *Ekonomika ta suspilstvo* [Economy and Society], (69). Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-71> (Accessed: 24 February 2026).
- Lytvynchuk, A.O., Tereshchenko, H.M., Kyryanov, A.V., Kryvoruchko, Y.M. and Solohub, Ya., 2025, Informatsiyna bezpeka v osvithnikh i informatsiynykh systemakh v umovakh tsyfrovoyi transformatsiyi ta yevrointehratsiyi: Aspekty zakhystu personalnykh danykh [Information security in educational and information systems under digital transformation and European integration: Aspects of personal data protection], *Osvitnya analityka Ukrainy* [Educational Analytics of Ukraine], 2(34). Available at: <https://doi.org/10.32987/2617-8532-2025-2-48-65> (Accessed: 24 February 2026).
- Makhynia, N.V., 2021, Naukova ta osvithna dyplomatiya: yii vplyv na formuvannya pozytyvnoho imidzhu derzhavy [Scientific and educational diplomacy: Its influence on the formation of a positive image of the state], *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Chernihivskiy kolehium" imeni T.H. Shevchenka. Seriya: Pedagogichni nauky* [Bulletin of the National University "Chernihiv Collegium" named after T.H. Shevchenko. Series: Pedagogical Sciences], 13(169), pp. 9–15. Available at: <https://doi.org/10.5281/zenodo.5069169> (Accessed: 24 February 2026).
- Pashkov, V., 2020, Sfera vyshchoyi osvity yak instrument "miakoyi syly" u zovnishniy politytsi derzhavy [Higher education as an instrument of "soft power" in the state's foreign policy], *Heopolityka Ukrainy: istoriya i suchasnist* [Geopolitics of Ukraine: History and Modernity], 1(24), pp. 54–64. Available at: [https://doi.org/10.24144/2078-1431.2020.1\(24\).54-64](https://doi.org/10.24144/2078-1431.2020.1(24).54-64) (Accessed: 24 February 2026).
- Solovykh, Ye., 2025, Kulturalna ta publichna dyplomatiya Yevropeyskoho Soyuzu yak instrument politychnoho vplyvu na Ukrainu v suchasnykh umovakh [Cultural and public diplomacy of the European Union as an instrument of political influence on Ukraine under contemporary conditions], *Naukovo-teoretychnyi almanakh Hrani* [Scientific-Theoretical Almanac Hrani], 28(3), pp. 68–77. Available at: <https://doi.org/10.15421/172571> (Accessed: 24 February 2026).
- Ayenew, Y.M., 2024, Relevance of digital diplomacy in promoting the national interest of states: Reflection on Ethiopian case', *Cogent Social Sciences*, 10(1). Available at: <https://doi.org/10.1080/23311886.2024.2371665> (Accessed: 24 February 2026).
- Bjola, C. Manor, I., 2022, The rise of hybrid diplomacy: From digital adaptation to digital adoption, *International Affairs*, 98(2), pp. 471–491. Available at: <https://doi.org/10.1093/ia/iia015> (Accessed: 24 February 2026).
- Commission, 2025. Commission announces new measures to strengthen research security', 28 October. Available at: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/commission-announces-new-measures-strengthen-research-security-2025-10-28_en (Accessed: 24 February 2026).
- Coursera (no date). *Coursera*. Available at: <https://www.coursera.org/> (Accessed: 24 February 2026).
- edX (no date). *edX*. Available at: <https://www.edx.org/> (Accessed: 24 February 2026).
- Erasmus+ Virtual Exchange (no date). Available at: <https://sharingperspectivesfoundation.com/erasmus-virtual->

- [exchange/?utm_source=chatgpt.com](#) (Accessed: 24 February 2026).
- Erasmus+ virtual exchanges (no date). Available at: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-b/key-action-1/virtual-exchanges?utm_source=chatgpt.com (Accessed: 24 February 2026).
- EU programme for education, training, youth and sport (no date). Available at: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/?utm_source=chatgpt.com (Accessed: 24 February 2026).
- Europeana (no date). *Europeana*. Available at: https://www.europeana.eu/en?utm_source=chatgpt.com (Accessed: 24 February 2026).
- Fasinu, E.S., Olaniyan, B.J. Afolaranmi, A.O., 2024, Digital diplomacy in the age of social media: Challenges and opportunities for crisis communication, *African Journal of Social Sciences and Humanities Research*, 7(3), pp. 24–38.
- Future Learn (no date). *Future Learn*. Available at: <https://www.futurelearn.com/> (Accessed: 24 February 2026).
- Grincheva, N., 2022, Cultural diplomacy under the “digital lockdown”: Pandemic challenges and opportunities in museum diplomacy, *Place Branding and Public Diplomacy*, 18(1), pp. 8–11. Available at: <https://doi.org/10.1057/s41254-021-00218-1> (Accessed: 24 February 2026).
- Gumenyuk, T., Frotveit, M., Bondar, I., Horban, Y. Karakoz, O., 2020, Cultural diplomacy in modern international relations: The influence of digitalization, *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*, 99(7), pp. 1549–1560.
- Horizon Europe (no date). *Research and innovation funding programme until 2027*. Available at: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en (Accessed: 24 February 2026).
- López, A.T., 2022, Towards a new strategy for International Cultural Relations in the European Union? An analysis of European Cultural Diplomacy as a resource of soft power, *VISUAL REVIEW. International Visual Culture Review Revista Internacional De Cultura Visual*, 12(3), pp. 1–14. Available at: <https://doi.org/10.37467/revvisual.v9.3792> (Accessed: 24 February 2026).
- Melissen, J., 2005, *The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations*. London: Palgrave Macmillan. Available at: https://culturaldiplomacy.org/academy/pdf/research/books/soft_power/The_New_Public_Diplomacy.pdf (Accessed: 24 February 2026).
- Naren, C., Ji, L. Rawnsley, G. (eds.), 2023, *The Routledge Handbook of Soft Power*, 2nd edition. New York: Routledge.
- Regulation (EU) 2021/695 of the European Parliament and of the Council, 2021, *Establishing Horizon Europe – the Framework Programme for Research and Innovation*. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj> (Accessed: 24 February 2026).
- Science and Education Diplomacy Platform: V Ukrayini zapratsyuvala Platforma naukovoï i osvïtn'oyi dyplomatiyi [Science and Education Diplomacy Platform: The Science and Education Diplomacy Platform has started operating in Ukraine], 28 July, 2020 *PIK* [PIK]. Available at: https://www.pic.com.ua/science-and-education-diplomacy-platform/?utm_source=chatgpt.com (Accessed: 24 February 2026).
- Wang, S., 2025, Development and Challenges of EU Digital Diplomacy, *Lecture Notes in Education Psychology and Public Media*, 90, pp. 136–141.
- Zaiotti, R., 2024, The European Union and Digital Diplomacy: Projecting Global Europe in the Social Media Era, in Bjola, C. and Manor, I. (eds.) *The Oxford Handbook of Digital Diplomacy*. Oxford: Oxford University Press. Available at: <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780192859198.013.25> (Accessed: 18 February 2026).
- Zaki Laïdi, 2008, *EU Foreign Policy in a Globalized World Normative power and social preferences*. London: Routledge.

Стаття надійшла до редакції 03.03.2026 р.

Стаття прийнята до друку 20.04.2026 р.

Mykhaliuk N.

EU EDUCATIONAL DIPLOMACY IN THE DIGITAL ERA: NEW FORMATS OF CULTURAL DIALOGUE

The article provides a comprehensive analysis of the transformation of the European Union's educational diplomacy in the digital era and identifies its role as a key instrument of soft power in contemporary international relations. It is argued that educational diplomacy serves as an important mechanism for shaping the EU's positive international image, promoting intercultural dialogue, disseminating European values, and strengthening international cooperation in education and research. The study examines the main theoretical approaches to educational diplomacy and its interconnection with cultural and public diplomacy. Particular attention is paid to the impact of digital technologies on the transformation of traditional forms of educational diplomacy. It is established that the implementation of digital platforms, online courses, virtual academic exchanges, interactive learning environments, and social media significantly expands audience reach, increases accessibility to educational resources, and intensifies communication among participants of international programs. The key advantages of digitalization are identified, including scalability, efficiency, interactivity, and the democratization of access to education. At the same time, the article highlights major challenges associated with digital educational diplomacy, such as the digital divide, unequal access to technology, cybersecurity risks, difficulties in ensuring effective communication, and the need for cultural adaptation of educational content. A comparative analysis of traditional and digital formats of educational diplomacy is conducted, allowing for the identification of their strengths and limitations. The study demonstrates that the most effective model for the development of EU educational diplomacy lies in the integration of traditional and digital approaches, combining the depth of interpersonal interaction with the scalability of digital communication. The prospects for further development are associated with improving digital tools, enhancing security, and fostering an inclusive global educational environment.

Keywords: educational diplomacy, European Union, digital diplomacy, cultural diplomacy, soft power, digitalization, intercultural dialogue, academic mobility, online education, international cooperation